

N PID A
MH/SL/AS
902-2023

Brussel, 24 april 2023

ADVIES

over

**EEN VOORONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN HET WETBOEK VAN
ECONOMISCH RECHT WAT BETREFT DE INHOUD VAN HET AFZONDERLIJK
PRECONTRACTUEEL INFORMATIEDOCUMENT INZAKE COMMERCIEËLE
SAMENWERKINGSOVEREENKOMSTEN**

Op 2 februari 2023 heeft de heer David Clarinval, Vice-eersteminister en minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing, het advies van de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO gevraagd over een voorontwerp van wet tot wijziging van het Wetboek van economisch recht wat betreft de inhoud van het afzonderlijk precontractueel informatiedocument inzake commerciële samenwerkingsovereenkomsten.

Na raadpleging van de leden van de commissie Algemene KMO-beleid en de betrokken beroepsorganisaties, heeft de Hoge Raad op 24 april 2023 onderstaand advies uitgebracht.

CONTEXT

Dit voorontwerp van wet is gebaseerd op een advies van de Arbitragecommissie¹. Het doel van de wetswijziging is de belangrijke verplichtingen te preciseren die in het precontractuele informatiedocument (hierna: "PID") moeten worden opgenomen, om te vermijden dat dit document een eenvoudige copy-paste van de overeenkomst is. Het is van belang dat dit document echt vereenvoudigde informatie biedt aan de kandidaat.

STANDPUNT

1. Voorontwerp van wet

De Hoge Raad steunt het voorontwerp van wet dat hem ter advies wordt voorgelegd volledig.

Titel 2 van Boek X van het Wetboek van economisch recht (hierna: "WER") heeft tot doel de ontwikkeling van diverse formules van commerciële samenwerkingsovereenkomsten te ondersteunen en te bevorderen door een aantal omkaderende regels vast te stellen voor de precontractuele fase.

Artikel X.27 verplicht degene die aan een andere het recht verleent om een commerciële formule te gebruiken om minstens één maand voor het sluiten van de commerciële samenwerkingsovereenkomst een ontwerp van de overeenkomst, evenals een afzonderlijk document (PID) met bepaalde informatiegegevens te verstrekken aan de persoon die het recht op gebruik van de commerciële formule verkrijgt, op straffe van sancties (nietigheid van de overeenkomst of nietigheid van sommige in de overeenkomst opgenomen verplichtingen).

Vastgesteld moet echter worden dat het juridische gedeelte van het PID vaak erg (te) omvangrijk is. De voornaamste reden hiervoor ligt in de bewoordingen van het huidige artikel X.28, dat naast de verplichte vermelding van enkele specifieke belangrijke contractuele bepalingen, de opsteller van het PID ook verplicht alle "verbintenissen" (van de persoon die het recht verkrijgt) vermeld in het ontwerp van overeenkomst, alsook de gevolgen van het niet naleven van deze verbintenissen op te nemen, en dit alles op straffe van nietigheid. Gelet op deze nietigheidssanctie en aangezien het samenvatten van de commerciële samenwerkingsovereenkomst zo goed als onmogelijk is, komt dit vaak neer op het "copy-pasten" van het ontwerp van de commerciële samenwerkingsovereenkomst in het PID.

Bijgevolg schiet het PID volledig zijn doel voorbij.

¹ Advies nr. 2022/18 van 10 juni 2022 betreffende de belangrijke contractuele bepalingen en de verplichtingen die in het specifieke precontractuele informatiedocument moeten worden vermeld.

Om dit te verhelpen, heeft de Arbitragecommissie, waarbinnen ook door de Hoge Raad aangeduide vertegenwoordigers zetelen, gevraagd artikel X.28 van het WER te wijzigen opdat het PID ten volle zijn functie zou vervullen en zou dienen als "*red flag document*" dat degene die het recht verkrijgt attent maakt op de belangrijke contractuele bepalingen, zodat deze rechtsverkrijger met kennis van zaken een oordeel kan vormen.

De Hoge Raad meent dat het doel zal kunnen worden bereikt dankzij de voorgestelde wijzigingen, waarmee hij zijn instemming betuigt. Voor het overige heeft hij geen bijzondere opmerkingen bij de tekst van het voorontwerp van wet.

2. Opheffing van de uitsluiting van de bank- en verzekeringsagenten van het toepassingsgebied

Bij de codificatie van het economisch recht werd de wet betreffende de precontractuele informatie bij commerciële samenwerkingsovereenkomsten opgenomen in Boek X, artikelen 26-34². Daarbij werd bepaald dat de wet niet van toepassing zou zijn op verzekerings- en bankagentuurovereenkomsten.

De sector van de zelfstandige bank- en verzekeringsagenten werd niet geraadpleegd over dit punt en heeft dus de onjuiste veronderstelling waarop deze uitsluiting werd gebaseerd niet kunnen weerleggen. Nochtans stelde de Raad van State in zijn advies dat: "*de bijzondere wettelijke regelen in de bank- en verzekeringssector in essentie een administratief statuut en toezicht op de genoemde agenten invoert ter bescherming van de afnemers van verzekerings- en bankdiensten. Behoudens de algemene verplichting om de samenwerking tussen principaal en bankagent in een schriftelijke overeenkomst vast te leggen die aan bepaalde vereisten voldoet, bevatten de voornoemde wetten inzake verzekeringsagenten en inzake bankagenten geen bepalingen die de precontractuele verhoudingen en de eigenlijke totstandkoming van de commerciële samenwerking betreffen, zoals deze worden geregeld in het boek X, titel 2, van het Wetboek van economisch recht.*"³

De Hoge Raad sluit zich aan bij deze vaststelling. De talrijke regels voor de bank- en verzekeringsagenten vloeien voort uit de uitvoering van de Europese regelgeving die het toezicht op deze agenten en regels ter bescherming van de klanten heeft ingesteld. Het betreft dus in essentie regels om de consument te beschermen in een B2C context, maar *het behandelt niet* de rechten en verplichtingen van de agent in een B2B-context.

De bank- en verzekeringsagenten nemen zelf ook belangrijke economische risico's. Bovendien is de conjunctuur niet gunstig: herstructurerings, disruptieve gevolgen van de digitalisering, noodzakelijke investeringen in gebouwen, veiligheid, uitrustingen, ... Het is dan ook essentieel dat zij correct worden geïnformeerd.

De Hoge Raad merkt ook op dat de toenmalige Minister van Economie en Minister van Middenstand naar aanleiding van de herstructurering van het kantorennet van ING en Record Bank de noodzaak hebben gezien van een gedragscode tussen kredietinstellingen en bankagenten, waarvan een aanzienlijk hoofdstuk betrekking heeft op de verplichting om precontractuele informatie te verschaffen. Deze bepalingen zijn gebaseerd op de wetgeving inzake precontractuele informatie bij commerciële samenwerkingsovereenkomsten.

² Wet van 2 april 2014 houdende invoeging van boek X "Handelsagentuurovereenkomsten, commerciële samenwerkingsovereenkomsten en verkoopconcessies" in het Wetboek van economisch recht, en houdende invoeging van de definities eigen aan boek X in boek I van het Wetboek van economisch recht.

³ Advies Raad van State nr. 54.379/1 van 29 november 2013, 5-6.

Voor de verzekeringsagenten bestaat een dergelijke code niet. Bovendien gaat deze gedragscode vergezeld van geen enkele sanctie in geval van niet-naleving.

Bijgevolg vraagt de Hoge Raad de opheffing van deze uitsluiting van de bank- en verzekeringsagenten van het toepassingsgebied en bijgevolg, de opheffing van artikel X.26, tweede lid, van het wetboek van economisch recht.

BESLUIT

De Hoge Raad steunt het voorontwerp van wet dat ter advies wordt voorgelegd volledig en hoopt dat het wetgevingsproces zijn beloop zal hebben en zo spoedig mogelijk tot een goed einde zal worden gebracht.

Bovendien vraagt hij om van de gelegenheid gebruik te maken om over te gaan tot de opheffing van de uitsluiting van de bank- en verzekeringsagenten van het toepassingsgebied van Titel 2 van Boek X.
